

Sygn. akt VIII U 115/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Joanna Smycz
Protokolant:	Maria Szczęsna

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2014 r. w Gliwicach

sprawy F. P. (P.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania F. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 12 listopada 2013 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję przyznając ubezpieczonemu F. P. prawo do emerytury od dnia 2 listopada 2013r.

(-) SSR del. Joanna Smycz

Sygn. akt VIII U 115/14

UZASADNIENIE

Decyzją z 12 listopada 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu F. P. prawa do emerytury w niższym wieku

w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A, a jedynie 1 rok, 4 miesiące i 13 dni takiej pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i przyznania mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że wykonywał pracę w warunkach szczególnych przez okres ponad 15 lat, tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, a dodatkowo podniósł, że do okresów pracy w warunkach szczególnych nie zaliczył odwołującemu okresu zatrudnienia w Fabryce (...) S.A. w T. w okresie od 1 września 1978r. do 31 grudnia 1998r.

bowiem w świadectwie pracy w warunkach szczególnych pracodawca potwierdził, że odwołujący w tym okresie wykonywał pracę na stanowisku łączonym, tj. robotnika transportu i suwnicowego, które zostały wymienione pod oddzielnymi pozycjami w różnych działach wykazu A.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony F. P., urodzony (...) w dniu 30 września 2013r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył 2 listopada 2013r.

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, z tym że w ocenie ZUS udowodnił jedynie 1 rok, 4 miesiące i 13 dni okresów pracy w szczególnych warunkach wymienionej w wykazie A.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS wydał zaskarżoną decyzję z dnia 12 listopada 2013r.

Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję nie uznał za pracę w warunkach szczególnych, pracy wykonywanej w okresie od 1 września 1978r. do 31 grudnia 1998r. w Fabryce (...) S.A. w T., ponieważ w świadectwie pracy w warunkach szczególnych pracodawca potwierdził, że odwołujący w tym okresie wykonywał pracę na stanowisku łączonym, tj. robotnika transportu i suwnicowego, które zostały wymienione pod oddzielnymi pozycjami w różnych działach wykazu A. Nadto ZUS wskazał, że w orzecznictwie istnieje utrwalony pogląd, iż prawo do emerytury wcześniejszej jest ściśle związane z szybszą utratą zdolności do zarabkowania z uwagi na stałe i bezpośrednie narażenie na szkodliwe dla zdrowia czynniki, tj. pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w narażeniu na te czynniki. Z kolei praca na różnych stanowiskach w ocenie ZUS wyklucza możliwość spełnienia wymogu wykonywania pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przewidzianym dla danego stanowiska pracy.

W toku procesu Sąd ustalił, iż że ubezpieczony z dniem 18 kwietnia 1977r. podjął zatrudnienie w Fabryce (...) S.A. w T. początkowo na stanowisku tłoczarza, następnie od 23 maja 1977r. na stanowisku przecinacza w obróbce plastycznej, a od 10 października 1977r. na stanowisku robotnika transportu. Pracę na tych stanowiskach organ rentowy uznał jako wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie świadectwa pracy w warunkach szczególnych z dnia 26 listopada 2013r. W świadectwie tym pracodawca odwołującego potwierdził również, że od dnia 1 września 1978r. odwołującemu powierzono stanowisko robotnika transportu – suwnicowego, na którym pracował do 31 grudnia 2008r.

W toku procesu Sąd ustalił, że odwołujący w trakcie trwania całego spornego okresu wykonywał zarówno pracę suwnicowego, jak i prace pracownika transportowego. W szczególności jego praca polegała na tym, że w momencie, gdy na zakładzie, z różnych powodów w danym momencie nie było wystarczającej liczby suwnicowych, to w tym czasie odwołujący codziennie przez pełne dniówki robocze, a często i w nadgodzinach, wykonywał jedynie obowiązki suwnicowego, bowiem posiadał takie uprawnienia. Z kolei w pozostałej części spornego okresu zajmował się szeroko pojętymi pracami pracownika transportu. W rzeczywistości pracował bądź jako kierowca ciągnika, bądź też przy ciężkich pracach załadunkowych i rozładunkowych, przy wyładowywaniu dużej ilości materiałów niezbędnych do produkcji lub przy załadunku gotowych produktów, którymi były wielkogabarytowe konstrukcje przeznaczone dla górnictwa. Nie zdarzało się tak, żeby w ciągu jednej dniówki roboczej odwołujący zajmował się zarówno pracami transportowymi, jak i wykonywał pracę suwnicowego.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: wyjaśnień odwołującego (zapis rozprawy z dnia 14 maja 2014r. minuty od 7.11 i nast.), a także akt osobowych ubezpieczonego z okresu zatrudnienia w Fabryce (...) S.A. w T. dołączonych do akt niniejszej sprawy.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy. W szczególności Sąd dał w pełni wiarę wyjaśnieniom ubezpieczonego, gdyż są spójne. Należy

również podkreślić, że ubezpieczony precyzyjnie i w sposób nie budzący najmniejszej wątpliwości określili charakter swojej pracy w spornym okresie. Ponadto przebieg zatrudnienia odwołującego i rodzaj wykonywanej przez niego pracy w spornym okresie, wynikające z wyjaśnień ubezpieczonego, znajduje pełne potwierdzenie w jego dokumentacji osobowej.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, F. P. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227, ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zaś do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, zalicza się także okresy pracy górniczej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin.

Według oceny Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w tej konkretnej sprawie wykazało, że ubezpieczony F. P., z dniem 2 listopada 2013r ukończył 60 rok życia, nie jest członkiem OFE – okoliczność ta nie była ostatecznie sporna między stronami – i na dzień 31 grudnia 1998r. udowodnił łącznie ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym ponad 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach

W ocenie Sądu orzekającego, do pracy w warunkach szczególnych należało bowiem zaliczyć okres pracy wykonywanej w okresie od 1 września 1978r. do 31 grudnia 1998r. w Fabryce (...) S.A. w T..

Należy podkreślić, że okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, pomimo że stanowisko jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wymieniony wyżej wykaz A nie określa bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy.

Zgodnie z wykazem A, dział VIII poz. 1 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze prace przy ciężkich pracach załadunkowych i wyładunkowych oraz przeładunek materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących w transporcie, są pracami w szczególnych warunkach, uprawniającymi do niższego wieku emerytalnego. Do takich prac w dziale III, pod poz. 86 zaliczono również obsługę suwnic.

W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości, że praca ubezpieczonego w Fabryce (...) S.A. w T. w okresie najpóźniej od 1 września 1978r. do 31 grudnia 1998r. była faktycznie pracą w warunkach szczególnych określoną w wykazie A, dziale VIII i III:

Organ rentowy nie uwzględnił odwołującemu spornego okresu pracy, argumentując że ubezpieczony w tym czasie w dobowym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę na różnych stanowiskach.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie akceptuje w pełni stanowisko Sądu Apelacyjnego w S. zajęte w wyroku z dnia 4 lutego 2014r. III AUa 639/13 LEX nr 1430767, na które powołuje się organ rentowy, gdzie wskazano, iż nie jest dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika, przez co tak zatrudniony nie spełniał koniecznego warunku dla uzyskania wcześniejszych uprawnień emerytalnych, jakim było stale wykonywanie pracy szkodliwej w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na zajmowanym stanowisku pracy.

W przedmiotowej sprawie mamy jednak do czynienia z nieco odmiennym stanem faktycznym, bowiem odwołujący w spornym okresie miał wprawdzie powierzone łączone stanowisko, jednak faktycznie w trakcie pełnych dniówek roboczych zajmował się wyłącznie jednym z rodzajów prac, które zostały wymienione w wykazie prac w warunkach szczególnych.

W szczególności przez pełne dniówki obsługiwał suwnicę, a przez inne dniówki zajmował się ciężkimi pracami przeładunkowymi.

Trzeba bowiem podkreślić, iż w myśl z ugruntowanego już stanowiskiem judykatury „w spornych przypadkach - uwzględnienie okresów wykonywania pracy szkodliwej lub uciążliwej wymaganej do przyznania prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym - następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale szkodliwego zatrudnienia, przy czym ocena prawna tych ustaleń powinna być racjonalna, bez stosowania "aptekarskiej" miary lub "stopera w rękę"” (vide – wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 16 stycznia 2014r. III AUa 491/13 LEX nr 1425451).

Sąd w pełni akceptuje również utrwalone w orzecznictwie sądowym stanowisko, zgodnie z którym nie byłaby nieuprawniona wykładnia regulacji dotyczącej emerytury za pracę w szczególnych warunkach, która pozwalałaby obejmować nią także tych pracowników, których pełny wymiar czasu pracy zajmował nie tylko jeden rodzaj pracy w szczególnych warunkach, lecz również inne rodzaje prac z poszczególnych pozycji i działów wykazu A rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43), które pracownik wykonywał stale w zatrudnieniu (vide – wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 września 2013r. III AUa 520/13 LEX nr 1372284). Podobnie w wyroku z dnia 12 lutego 2013r. III AUa 1386/12 LEX nr 1289750 Sąd Apelacyjny w Gdańsku wskazał, że pracownik, który wykonywał

łącznie różne rodzaje pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, jest uprawniony do zaliczenia tego okresu do zatrudnienia w szczególnych warunkach, wymaganego do wcześniejszej emerytury.

Z powyższych przyczyn, Sąd stwierdził, że F. P. z momentem osiągnięcia wieku emerytalnego spełnia łącznie wszystkie warunki niezbędne do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikających z treści art. 184, ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), a tym samym jego odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak sentencji wyroku.

SSR (del.) Joanna Smycz